SABEWA ZEELAND



PLANNING & CONTROL, P&C-PAKKET 2026

1e Begrotingswijziging 2026

Sabewa Zeeland

Voorstel tot wijziging van de begroting 2026 met € 1.990.000: de vastgestelde begroting, de voorgestelde mutaties per programma en kostenpost, de verhoging en verdeling van de deelnemersbijdragen, het onderscheid tussen incidentele en structurele gevolgen en de effecten voor 2027 en latere jaren.

STATUS	Besproken aanpassingen
DATUM	3 september 2026
BEHANDELING	BC 19 augustus, DB 26 augustus 2026, MT 8 september, AB 10 september 2026 (voorlopige vaststelling)
ZIENSWIJZEN	Gemeenteraden en algemene vergadering waterschap
BIJBEHOREND	Bestuursrapportage 2026, Bestuursvoorstel AB

1. Inleiding

Programmabegroting 2026

De programmabegroting 2026 van Sabewa Zeeland is in juli 2025 door het Algemeen Bestuur vastgesteld, met geraamde deelnemersbijdragen van € 7.623.000. In de begroting was rekening gehouden met de implementatie van de nieuwe belastingapplicatie in 2026, een daarmee samenhangende structurele besparing van circa € 452.000 en een onttrekking van € 138.000 aan de bestemmingsreserves.

1e begrotingswijziging 2026

In de Bestuurlijke Update van 25 juni 2026 zijn de deelnemers geïnformeerd over een verwachte overschrijding van € 1.711.000 ten opzichte van de primaire begroting. De voorliggende 1e begrotingswijziging komt op basis van de definitieve doorrekening (budgetbewaking juni 2026) uit op € 1.990.000. De geraamde deelnemersbijdragen stijgen daarmee van € 7.623.000 naar € 9.613.000. De wijziging wordt voornamelijk veroorzaakt door kosten die samenhangen met het project betreffende ontwikkeling van de belastingapplicatie en de noodzakelijke continuïteit van de belastingapplicatie; daarnaast is sprake van overige begrotingsafwijkingen, het wegvallen van de geraamde dekking uit reserves en een correctie voor niet-compensabele btw:

Hoofdonderdeel	Bedrag	Karakter
Belastingapplicatie project-gerelateerde kosten (overbrugging, projectinzet, juridisch)	€ 1.514.700	Incidenteel
Overige begrotingsafwijkingen, na verwerking besparingen	€ 169.200	Gemengd
Correctie geraamde onttrekking aan reserves	€ 138.000	Incidenteel
Correctie niet-compensabele btw	€ 168.100	Overwegend incidenteel
Totale begrotingswijziging 2026	**€ 1.990.000**	

Het verschil van € 279.000 ten opzichte van de Bestuurlijke Update wordt als volgt verklaard:

Aansluiting van de Bestuurlijke Update (25 juni) naar de 1e begrotingswijziging	Bedrag
Gemelde verwachte overschrijding (Bestuurlijke Update 25 juni 2026)	€ 1.711.000
Extra besparing DVO automatisering (-40.000) en hogere creditrente (-100.000)	€ -140.000
Aanbestedingskosten (+20.000), Office 365 en AI-geletterdheid (+30.000), terugdraaien eerder geraamd extra budget proceskostenvergoedingen (-198.000)	€ -148.000
Belastingapplicatie: aanvullende projectinhuur (+198.900) en juridische kosten (+200.000)	€ 398.900
Aanpassing niet-compensabele btw	€ 168.100
1e begrotingswijziging 2026	**€ 1.990.000**

Procedure en zienswijzen

Omdat de deelnemersbijdragen met deze wijziging toenemen, wordt, conform de afspraken met de deelnemers en de werkwijze voor verbonden partijen van de Zeeuwse gemeenten, de begrotingswijziging eerst door het Algemeen Bestuur voorlopig vastgesteld en vervolgens voor zienswijzen aangeboden aan

de raden van de deelnemende gemeenten en de algemene vergadering van waterschap Scheldestromen. Na weging van de ingediende zienswijzen stelt het Algemeen Bestuur de begrotingswijziging definitief vast in zijn vergadering van 26 november 2026.

Gevraagd besluit

Aan het Algemeen Bestuur wordt gevraagd:

1. kennis te nemen van en in te stemmen met de Bestuursrapportage 2026;
2. de 1e begrotingswijziging 2026 voorlopig vast te stellen;
3. in te stemmen met de mutaties conform onderstaand overzicht: de geraamde lasten nemen toe met **€ 1.952.300**, de geraamde baten met **€ 2.090.000** (waarvan € 1.990.000 deelnemersbijdragen en € 100.000 hogere rentebaten) en de geraamde onttrekking aan de reserves vervalt (**€ 138.000**);
4. de gewijzigde deelnemersbijdragen 2026 vast te stellen overeenkomstig de verdeling in hoofdstuk 5;
5. de bestuursrapportage en de begrotingswijziging voor zienswijzen aan te bieden aan de raden van de deelnemende gemeenten en de algemene vergadering van het waterschap;
6. vast te stellen dat met dit besluit nog geen keuze wordt gemaakt voor het toekomstige automatiseringsscenario.

Samengevat per programma (× € 1.000), naar het model met oude raming, mutatie en nieuwe raming:

Programma	Oude raming lasten	Mutatie	Nieuwe raming lasten	Baten na wijziging
Waarderen	2.973	794	3.767	-
Heffen	1.958	723	2.681	-
Innen	1.647	515	2.162	729
Algemene dekkingsmiddelen	246	168	414	9.613
Overhead	1.556	-238	1.319	-
Onvoorzien	10	-10	-	-
Totaal lasten	**8.390**	**1.952**	**10.342**	**10.342**
Mutatie reserves (onttrekking, baten)	138	-138	-	-
Geraamd resultaat	**0**	**0**	**0**	

Aansluiting tussen de lastenstijging en de verhoging van de deelnemersbijdragen. De geraamde lasten stijgen met € 1.952.300; de deelnemersbijdragen stijgen met € 1.990.000. Het verschil bestaat uit twee baten-effecten die geen extra last zijn, maar wel uit de bijdragen moeten worden gedekt respectievelijk deze verlagen:

Aansluiting van de lasten naar de deelnemersbijdragen	Bedrag
Toename geraamde lasten	€ 1.952.300
Vervallen onttrekking aan reserves (wegvallende dekkingsbron, baten)	€ 138.000
Hogere rentebaten creditrente (verlaagt de benodigde bijdrage)	€ -100.000
Afrondingsverschil (conform tabel 4.1 begroting)	€ -300
Verhoging deelnemersbijdragen	**€ 1.990.000**

Effecten op de meerjarenraming: de structurele voor- en nadelen van deze wijziging leiden per saldo tot een structureel voordeel van circa € 89.200; na verwerking van de doorlopende Microsoft-abonnementen van de eigen tenant (circa € 32.000, in de begroting 2027) resteert circa € 57.000 per jaar vanaf 2028 (zie hoofdstuk 4). De belangrijkste meerjarige onzekerheid, de scenariokeuze voor de belastingapplicatie en de daarmee samenhangende besparing van circa € 452.000, is niet in deze wijziging verwerkt en wordt na besluitvorming separaat voorgelegd.

2. Ontwikkeling exploitatie 2026: mutaties op hoofdlijnen

Onderstaande tabel toont de mutaties per kostenpost (negatief verschil = nadeel). Daarna volgt per post een toelichting met het onderscheid incidenteel (I), structureel (S) of budgetneutraal (N), en V (voordeel) of N (nadeel).

Post	Begroting 2026	Mutatie BW2026-1	Na wijziging
Loonkosten staf	663.264	115.000	778.264
Loonkosten Waarderen	1.610.894	-30.000	1.580.894
Loonkosten Aanslagoplegging	1.488.030	-38.500	1.449.530
Loonkosten Betalingen & Burgercontact	1.027.710	118.177	1.145.887
Overige personeelskosten	190.558	-25.000	165.558
Automatisering	1.086.563	1.685.900	2.772.463
Interne dienstverlening	1.012.989	42.000	1.054.989
Waarderen (materieel)	721.501	-68.500	653.001
Aanslagoplegging (materieel)	115.099	18.000	133.099
Betalingen & Burgercontact (materieel, incl. rentebaten)	-412.695	-133.178	-545.873
DIV	11.452	0	11.452
Niet-compensabele btw	245.490	168.100	413.590
Onttrekkingen aan reserves (dekking)	-138.000	138.000	0
Totaal (te dekken uit deelnemersbijdragen)	**7.622.854**	**1.990.000**	**9.612.854**

Toelichting, Lasten

Loonkosten staf (incidenteel) € 115.000 N

Externe inhuur voor de invulling van openstaande vacature van informatieadviseur, juridische ondersteuning via externe juridische partijen (€ 40.000), de inzet van een aanbestedingsjurist (€ 67.500), en een interim financieel adviseur (€ 53.500) voor de tijdelijke invulling tot september 2026 en het inwerken van de nieuwe financieel adviseur. Daartegenover staan lagere kosten voor de inhuur van de informatieadviseur (-€ 16.000) en een actualisatie van de verwachte salariskosten (-€ 30.000). De vaste invulling van de functie financieel adviseur per september is budgetneutraal verwerkt.

Loonkosten Waarderen (incidenteel) € 30.000 V

Actualisatie van de verwachte salariskosten: de loonkosten van medewerkers in dienst vallen iets lager uit dan geraamd.

Loonkosten Aanslagoplegging (incidenteel) € 38.500 V

Actualisatie van de inhuur op basis van aangegane verplichtingen en de nog benodigde inzet: vrijval van vacatureruimte (€ 32.171 en € 31.329), deels tegengeboekt door een actualisatie van de salariskosten (+€ 25.000). Binnen het budget blijft € 31.653 gereserveerd voor vervanging bij ziekte.

Loonkosten Betalingen & Burgercontact (incidenteel) € 118.177 N

Externe inhuur van een interim teammanager (€ 40.000) en tijdelijke vervanging van langdurig zieke medewerkers (€ 55.000), ter borging van de continuïteit van de dienstverlening. Daarnaast een budgetneutrale herrubricering van de telefonie-ondersteuning vanuit het programma Innen (€ 23.177).

Overige personeelskosten (incidenteel) € 25.000 V

Het medewerkertevredenheidsonderzoek (-€ 15.000) en het visiedocument (-€ 10.000) vallen goedkoper uit dan geraamd.

Automatisering € 1.685.900 N

De grootste mutatie van deze wijziging. Van de stijging is € 1.514.700 direct of indirect toe te rekenen aan het project betreffende de belastingapplicatie en de gevolgen van het niet tijdig beschikbaar komen van de nieuwe belastingapplicatie. In de primaire begroting waren uitsluitend de licentiekosten van de nieuwe applicatie opgenomen; bovendien was een structurele besparing van circa € 452.000 ingerekend die door de vertraging in 2026 niet wordt gerealiseerd. Bij de belangrijkste posten is aangegeven welk deel is gerealiseerd, contractueel verplicht is of een prognose betreft:

Project gerelateerde post belastingapplicatie (alle incidenteel)	Bedrag	I/S	Status
Verlenging overbruggingsovereenkomst	€ 865.000	I	Contractueel verplicht
Inrichtings-/ontwikkelkosten belastingapplicatie	€ 130.000	I	Grotendeels verplicht
Inhuur t.b.v. projecten	€ 267.400	I	Deels gerealiseerd, deels prognose
Overige automatiseringskosten	€ 52.300	I	Prognose
Juridische kosten (t/m 15 mei € 96.019 gefactureerd)	€ 200.000	I	Deels gerealiseerd, deels prognose
Subtotaal project (belastingapplicatie) gerelateerd	**€ 1.514.700**		

Overige automatisering	Bedrag	I/S	Status
Besparing DVO automatisering (eigen Microsoft-tenant)	€ -141.100	S	Contractueel (nieuwe DVO)
Implementatie Microsoft Office 365	€ 72.500	I	Grotendeels gerealiseerd
AI-geletterdheid (verplichting AI-verordening)	€ 17.500	I	Prognose
Overige incidentele kosten (diversen)	€ 81.500	I	Prognose
Doorontwikkeling bezwarenmodule (excl. € 95.000 herschikking; nog € 35.000 in 2027)	€ 35.000	I	Opdracht verstrekt
Bezwarenmodule en taxatieverslag nieuwe stijl	€ 18.700	I	Deels gerealiseerd
Licenties en modules (gebruikers, taxatierapport, testomgeving, berichtenverkeer)	€ 22.100	S	Contractueel
Installatie WOZ-communicator	€ -5.000	I	Gerealiseerd voordeel
Vernieuwing website (deels doorgeschoven)	€ -25.000	I	Prognose
Herschikking doorontwikkeling bezwarenmodule vanuit budget Waarderen	€ 95.000	N	Budgetneutraal
Subtotaal overige automatisering	**€ 171.200**		

Toelichting Office 365 (€ 72.500): in de primaire begroting was hiervoor geen budget opgenomen, omdat automatisering vóór 2026 via de DVO met het waterschap liep. Het betreft de implementatie- en licentiekosten van de eigen Microsoft-tenant (migratie januari 2026): externe inrichting en migratiewerkzaamheden, M365-migratietooling en Microsoft-licenties via een broker. De verbindingen zijn met de eigen tenant per saldo goedkoper: structureel resteert na de applicatiemigratie alleen het Diginetwerk. Het tijdelijk in de lucht houden van de oude verbinding (orde-grootte € 18.000 per jaar) is een overbruggingskost, is gerelateerd aan het project van de belastingapplicatie en wordt daarmee feitelijk incidenteel; de formele herrubricering wordt vóór definitieve vaststelling beoordeeld. Tegenover deze post staat de structurele DVO-besparing van € 141.100. Het doorlopende abonnementsdeel (circa € 32.000 per jaar, inclusief Office 365/CoPilot) wordt betrokken bij de begroting 2027.

Interne dienstverlening (incidenteel) € 42.000 N

Niet-begrote kosten voor de begeleiding van aanbestedingstrajecten (€ 20.000) en het vervallen van eerder geraamde overige bijdragen van deelnemers (€ 22.000). Samen met de inhuur van de aanbestedingsjurist (zie loonkosten staf) bedragen de totale extra aanbestedingskosten € 87.500.

Waarderen (materieel) € 68.500 V

Het budget voor het burgerportaal is met € 35.000 verlaagd omdat dit samenhangt met de nieuwe belastingapplicatie (incidenteel); de licentie is € 16.500 duurder door hogere indexatie (structureel); daarnaast is € 50.000 aan bezwaar- en beroepsbudget budgetneutraal herschikt naar de doorontwikkeling van de bezwarenmodule (automatisering). Het in het eerste kwartaal voorziene extra budget voor proceskostenvergoedingen (€ 198.000) is op basis van de lagere bezwaarinstroom teruggedraaid; de prognose is gelijk aan de begroting.

Aanslagoplegging (materieel) (structureel) € 18.000 N

Hogere staffeltarieven van de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG), die bij het opstellen van de begroting nog niet bekend waren. Dekking deels uit de post onvoorzien van het programma (€ 3.143, budgetneutraal); het structurele effect wordt meegenomen in de begroting 2027.

Niet-compensabele btw (overwegend incidenteel) € 168.100 N

Geen afzonderlijke activiteit, maar een fiscaal gevolg van de hogere kosten waarop btw drukt: het niet voor compensatie in aanmerking komende deel moet ten laste van de begroting worden gebracht. De post stijgt van € 245.490 naar € 413.590. Omdat de onderliggende kostenstijging overwegend incidenteel is, geldt dat ook voor deze correctie.

Toelichting, Baten

Creditrente BNG en schatkistbankieren (incidenteel) € 100.000 V

Op basis van de gerealiseerde renteopbrengsten over het eerste en tweede kwartaal worden de rentebaten voor heel 2026 € 100.000 hoger geraamd (van € 504.527 naar € 604.527). Dit voordeel dempt de stijging van de deelnemersbijdragen en is niet structureel door te trekken.

Deelnemersbijdragen € 1.990.000 N

Het saldo van alle mutaties wordt gedekt door een verhoging van de deelnemersbijdragen; zie hoofdstuk 5 voor de verdeling.

Toelichting, Mutatie reserves

Vervallen onttrekking aan de bestemmingsreserves (incidenteel) € 138.000 N

In de begroting 2026 was een onttrekking van € 138.000 aan de bestemmingsreserves geraamd (Waarderen € 66.818, Heffen € 37.879, Innen € 33.303). Als gevolg van het negatieve resultaat over 2025 zijn deze reserves niet meer beschikbaar. Dit is geen nieuwe uitgave: de onderliggende kosten

wijzigen niet, maar de dekkingsbron vervalt, waardoor deze kosten volledig uit de deelnemersbijdragen worden gedekt. Zie bijlage 2 voor het verloop van de reserves.

3. Incidentele en structurele gevolgen

De wijziging is overwegend incidenteel van aard; structureel resteert per saldo een beperkt voordeel:

Onderdeel	Bedrag 2026	Karakter
Project (belastingapplicatie) -gerelateerde kosten	€ 1.514.700	Incidenteel
Vervallen onttrekking aan reserves	€ 138.000	Incidenteel
Niet-compensabele btw	€ 168.100	Overwegend incidenteel
Aanbestedingskosten (staf + interne dienstverlening)	€ 87.500	Incidenteel
Tijdelijke inhuur op niet-ingevulde vacatures en bij verzuim	€ 93.500	Incidenteel
Implementatie Office 365 en AI-geletterdheid	€ 90.000	Incidenteel
Hogere creditrente	€ -100.000	Incidenteel (voordeel)
Overige afwijkingen per saldo (loonactualisaties, incidentele automatisering, burgerportaal e.d.)	€ 87.400	Overwegend incidenteel
Subtotaal incidenteel	**€ 2.079.200**	
Besparing DVO automatisering (eigen Microsoft-tenant)	€ -141.100	Structureel (voordeel)
Tariefstijging RvIG	€ 18.000	Structureel
Indexatie licenties/modules	€ 33.900	Structureel
Subtotaal structureel (per saldo voordelig)	**€ -89.200**	
Totale begrotingswijziging	**€ 1.990.000**	

N.B. Bovenstaande rubricering betreft de mutaties 2026 en sluit op € 1.990.000. De doorlopende Microsoft-abonnementen van de eigen tenant (circa € 32.000 per jaar) maken in 2026 deel uit van de incidentele implementatiepost Office 365 en werken vanaf 2027 structureel door; zie hoofdstuk 4.

4. Ontwikkeling meerjarenraming vanaf 2027

De structurele effecten van deze wijziging werken door in de meerjarenraming en worden verwerkt in de begroting 2027:

Structureel effect	2027	2028	2029
Besparing DVO automatisering	-141.100	-141.100	-141.100
Tariefstijging RvIG	18.000	18.000	18.000
Indexatie modules en licenties	33.900	33.900	33.900
Doorontwikkeling bezwarenmodule (restant, incidenteel 2027)	35.000	-	-
Doorlopende abonnementen Office 365/CoPilot eigen tenant (indicatief; in 2026 onderdeel van de incidentele implementatiepost)	32.000	32.000	32.000
Totaal (per saldo voordelig)	**-22.200**	**-57.200**	**-57.200**

PM - scenariokeuze belastingapplicatie. In de meerjarenraming is een structurele besparing van circa € 452.000 per jaar ingerekend uit de implementatie van de nieuwe belastingapplicatie. Deze besparing schuift op zolang de scenariokeuze en implementatie uitblijven. De volledige meerjarige financiële gevolgen van de keuze voor een belastingapplicatie zijn niet in deze wijziging opgenomen; na besluitvorming over het voorkeursscenario worden deze afzonderlijk aan het bestuur voorgelegd, zo nodig via een volgende begrotingswijziging. Ook de eenmalige implementatiekosten van de toetreding van de gemeente Noord-Beveland (beoogd per 1 januari 2027) volgen via separate besluitvorming.

De meerjarige deelnemersbijdragen conform de vastgestelde meerjarenraming (vóór verwerking van bovenstaande structurele effecten en de scenariokeuze) bedragen € 8.049.000 (2027), € 8.332.000 (2028) en € 8.624.000 (2029).

5. Verhoging en verdeling van de deelnemersbijdragen

Toegepaste verdeelsleutels

De deelnemersbijdragen worden per programma verdeeld volgens de in de gemeenschappelijke regeling vastgelegde sleutels:

Programma	Verdeelsleutel	Bijdrage na wijziging
Waarderen	Aantal WOZ-objecten; alleen de acht gemeenten (het waterschap draagt niet bij aan Waarderen)	€ 4.304.704
Heffen	Aantal aanslagregels; gemeenten en waterschap	€ 3.120.938
Innen	Aantal aanslagregels; gemeenten en waterschap, na aftrek directe controlekosten	€ 1.773.621
Niet-compensabele btw	Volledig waterschap (btw-deel)	€ 413.590
Totaal		**€ 9.612.853**

De overhead en de post onvoorzien worden naar rato van de formatie aan de programma's toegerekend en volgen daarmee dezelfde sleutels. Afgerond per deelnemer leidt dit tot de volgende bijdragen:

Deelnemer	2026	2026 na wijziging	Verschil	Ter referentie 2025
Borsele	€ 464.000	€ 576.000	€ 112.000	€ 465.000
Goes	€ 921.000	€ 1.141.000	€ 220.000	€ 955.000
Hulst	€ 527.000	€ 655.000	€ 128.000	€ 553.000
Kapelle	€ 247.000	€ 307.000	€ 60.000	€ 253.000
Reimerswaal	€ 437.000	€ 544.000	€ 107.000	€ 450.000
Sluis	€ 822.000	€ 1.020.000	€ 198.000	€ 850.000
Terneuzen	€ 1.143.000	€ 1.412.000	€ 269.000	€ 1.164.000
Tholen	€ 562.000	€ 656.000	€ 94.000	€ 542.000
Totaal gemeenten	**€ 5.123.000**	**€ 6.311.000**	**€ 1.188.000**	**€ 5.232.000**
Waterschap Scheldestromen	€ 2.500.000	€ 3.302.000	€ 802.000	€ 2.562.000
Totaal	**€ 7.623.000**	**€ 9.613.000**	**€ 1.990.000**	**€ 7.794.000**

6. Besluit

Het Dagelijks Bestuur stelt het Algemeen Bestuur voor de begroting 2026 met € 1.990.000 te wijzigen, de gewijzigde deelnemersbijdragen vast te stellen overeenkomstig de verdeling in hoofdstuk 5 en de stukken voor zienswijzen aan te bieden aan de raden van de deelnemende gemeenten en de algemene vergadering van het waterschap.

Het Dagelijks Bestuur van Sabewa Zeeland,

Ing. D.K.E. Steijaert, Plaatsvervangend voorzitter E.H.J. van den Dobbelsteen MSc, Directeur

Besluit

Aldus voorlopig vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van Sabewa Zeeland op 10 september 2026. Deze zal na weging van de ingediende zienswijzen, definitief vastgesteld worden in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 26 november 2026.

Ing. D.K.E. Steijaert, Plaatsvervangend voorzitter E.H.J. van den Dobbelsteen MSc, Directeur

Bijlage 1: Overzicht van baten en lasten per programma

Bedragen × € 1.000; conform tabel 4.1 van de begroting.

(× € 1.000)	Jaarrek. 2025 saldo	Begroting 2026 lasten	Begroting 2026 baten	Wijziging lasten	Wijziging baten	Na wijziging saldo
Programma Waarderen	-4.548	2.973	-	794	-	-3.767
Programma Heffen	-3.058	1.958	-	723	-	-2.681
Programma Innen	-1.639	1.647	629	515	100	-1.432
Algemene dekkingsmiddelen	7.886	246	7.623	168	1.990	9.199
Overhead	-1.493	1.556	-	-238	-	-1.319
Onvoorzien	-	10	-	-10	-	-
Saldo baten en lasten	**-2.852**	**8.390**	**8.252**	**1.952**	**2.090**	**0**
Mutaties reserves (onttrekking)	2.746	-	138	-	-138	-
Mutaties voorzieningen	-62	-	-	-	-	-
Geraamd resultaat	**-168**	**8.390**	**8.390**	**1.952**	**1.952**	**0**

Bijlage 2: Verloop van de reserves

In de begroting 2026 was de volgende inzet van de bestemmingsreserves geraamd. Als gevolg van het negatieve resultaat over de jaarrekening 2025 zijn de reserves per 1 januari 2026 nihil en vervallen alle geraamde onttrekkingen:

Bestemmingsreserve	Geraamde onttrekking 2026	Mutatie BW2026-1	Na wijziging
Vernieuwen website	€ 34.848	€ -34.848	€ 0
Informeel burgercontact en communicatie	€ 6.970	€ -6.970	€ 0
Bijblijven ontwikkelingen (Waarderen, Heffen, Innen)	€ 69.697	€ -69.697	€ 0
Medewerkertevredenheidsonderzoek en visiedocument	€ 26.485	€ -26.485	€ 0
Totaal onttrekkingen	**€ 138.000**	**€ -138.000**	**€ 0**

Toegerekend aan de programma's betrof dit Waarderen € 66.818, Heffen € 37.879 en Innen € 33.303. Er resteren na deze wijziging geen algemene of bestemmingsreserves; de weerstandscapaciteit van de gemeenschappelijke regeling is daarmee nihil. Het herstel van het weerstandsvermogen wordt betrokken bij de begroting 2027.